

COLLA DE DOLÇAINERS I TABALETERS XALOC

ESQUADRA DE TRABUCAIRES XALOC CASTELLÓ DE LA PLANA

ASSOCIACIÓ DEDICADA A LA INTERPRETACIÓ, ESTUDI, DIVULGACIÓ CULTURAL AL VOLTANT DELS NOSTRES INSTRUMENTS POPULARS COM SON LA DOLÇAINA I EL TABAL.

L'ESQUADRA DE TRABUCAIRES DE LA COLLA XALOC, REPRESENTA ELS GUERRILLERS CASTELLONENCS EN LA GUERRA DEL FRANCÉS (1808-1814), EN AMBIENT FESTIÚOL I, MAJORITARIAMENT, AMB L'ACOMPANYAMENT MUSICAL DE LES NOSTRES DOLÇAINES I TABALS.

La Colla de dolçainers i tabaleters Xaloc de Castelló de la Plana, és una associació de caràcter cultural, inscrita en el Registre d'Associacions de la Generalitat Valenciana, Diputació Provincial de Castelló i Ajuntament d'aquesta ciutat, amb el nombre 2989, en la Secció 1ª del Registre d'Associacions i, adaptats a la Llei Orgànica d'Associacions (Llei 1/2002 de 22 de març de 2002).

Membres de:

**FEDERACIÓ DE COLLES DE CASTELLÓ (CASTELLÓ DE LA PLANA)
FEDERACIÓ VALENCIANA DE DOLÇAINERS I TABALETERS
COORDINADORA DE TRABUCAIRES DE CATALUNYA**

Agermanats amb:

**COLLA POLSEGUERA (CASTELLÓ DE LA PLANA)
COLLA PEPSI-COLLA (CASTELLÓ DE LA PLANA)
ASSOCIACIÓ DE VEÏNS CAMÍ DE LA SERRA DE MATARÓ (BARCELONA)**

Apadrinats per:

**COLLA DE DOLÇAINERS I TABALETERS DE CASTELLÓ (PART MUSICAL)
COLLA DE TRABUCAIRES DE SANT ANDREU DEL PALOMAR (BARCELONA)(ESQUADRA DE TRABUCAIRES)**

Adreça:
Castelló de la Plana C/ Joaquín Costa 24 Tel. 626 00 89 96 www.collaxaloc.com

Contactes:
AMADOR MILIÁN MESEGUER (PRESIDENT)
667418224

JOSÉ MANUEL MILIÁN MESEGUER (SECRETARI)
Tfn. 616699971

ANTONI AGUILA FILLOL (VOCAL)
Tfn. 607142249

PODEU VISITAR LA NOSTRA PÀGINA WEB: www.collaxaloc.com així com contactar amb nosaltres per
correu electrònic:
collaxaloc@yahoo.es

ANY II BUTLLETÍ N° 3

GENER 2007

Butlletí informatiu de la Colla de Dolçainers i Tabaleters "Xaloc" de Castelló de la Plana, així com de la seua Esquadra de Trabucaires, dedicat a la divulgació de les seues activitats culturals i entorn fester.

.....

L'ÚS DEL TRABUC EN ALTRES FESTES YECLA (MÚRCIA), I LA SEUA RELACIÓ AMB CASTELLÓ

Els trabucaires de Xaloc, de quan en quan ens oferiran dades, curiositats i notícies al voltant del món del trabuc per a estar una "miqueta" més units.

En la murciana localitat de Yecla, l'acompanyament a la Mare de Déu per part d'un grup de Trabucaires és una tradició que es remunta a l'any 1642. Va eixir aquesta tradició després que el capità Martín Soriano Zaplana reclutara a 61 voluntaris, amb els que va anar fins a **Vinaròs (Castelló)** per a participar en la guerra.

Encara que van passar mig any aquarterats en aquesta ciutat castellonenca, van tornar a Yecla sense haver tingut necessitat fer un tir. El fet d'haver tornat il·lesos, unit al seu sentiment religiós, va ser el que, segons memòria popular, els va motivar a pujar fins al santuari del Castell del poble per a donar-li les gràcies a la Mare de Déu.

Des de llavors, cada any l'acompanyen en la desfilada, omplint l'aire amb l'estrèpit dels seus trabucs i l'olor de la pólvora cremada.

Una vegada més, el ressorgiment del trabuc com a element fester en comarques properes, procedeix d'un ritu, i potser cap denote tant la innegable herència àrab dels pobles de la ribera del mediterrani.

ENTRADA DE MOROS I CRISTIANS DE PENYÍSCOLA 2006

L'entrada i eixida de moros i cristians de Peníscola, a l'any 2006 va ser un experiment del tot exitós, la unió de la Colla de dolçainers i tabaleters Xaloc i la Colla de Benicarló per a tal esdeveniment.

Malgrat la distància, i amb poc de temps per a assajar les peces, el resultat va ser tan sorprenent que, d'assegurança açò es repetirà. La foto ho diu tot, Felicitats!.

HOMENATGE DE LA CIUTAT DE CASTELLÓ

A LA DOLÇAINA I EL TABAL

2006

Cada any, dins de la programació de les Festes de la Magdalena de Castelló, les quals se celebren la setmana del tercer diumenge de quaresma, compta amb un acte on la ciutat, homenatja persones o entitats de l'àmbit d'aquests tradicionals instruments i, que d'una manera o una altra han fet història.

El 2006 es va dedicar a José Maria Illescas i Vicent Bacas "Xamberga", del Grau de Castelló, valga per a ells un nou record en aquest butlletí. En pau descansin.

La Federació de Colles de Castelló, per unanimitat, van triar per al sisè Homenatge de la ciutat de Castelló la dolçaina i el tabal: la parella mítica del Grau formada pel dolçainer José Maria Illescas López i el tabaleta Vicent Bacas Vilarroig "Xamberga".

Moltes són les entitats que han homenatjat als recordats "Dolçainers del Grau" abans i després de que faltaren. En aquesta ocasió, les festes de la Magdalena ens va semblar el marc més entranyable per a tots nosaltres com a collers, músics, festers i, per extensió, tot el poble de Castelló, per a oferir aquest senzill però càlid recordatori.

És per això que ens sentim plenament orgullosos, rememorant als que tants i tants anys ens van delectar amb les seues notes de dolçaina i tabal, adornats amb el seu desbordador caràcter humà i extravertit, mostrant en tots els esdeveniments populars en què van estar presents. Tot i això sense oblidar la difícil època que els va tocar viure, mancada de moltes llibertats.

"Xamberga" i José Maria van servir de pont i nexa d'unió entre els dolçainers d'antany i la formació de les Colles de dolçainers i tabaleta actuals, les quals, sens dubte, s'encaminen a passos engegants a una futura formació reglada del nostre i tant assolit instrument popular més representatiu, com és la dolçaina, acompanyada pel inseparable tabalet, permetent per tant la seua continuïtat.

Molt es podria contar d'ambdós i, com a bona mostra, ens val el que reflecteix el llibre "Els Dolçainers del Grau", en el qual familiars i amics ens mostren les seues biografies, memòries, records, homenatges i anècdotes. Però, en aquest modest tríptic que teniu a les mans, més prompte minvat d'espai, es pretén ressaltar una vegada més la seua capacitat humana, la qual engrandeix encara més la memòria del poble: la seua capacitat d'enginyar-se-les musicalment, i l'atractiu visual amb què la famosa parella ens ha gravat el record de tots els que els van conèixer.

José Maria i "Xamberga" ens atreien com un potent imant allà on escampaven les seues notes a l'aire, siga interpretant les seues cercaviles, processons, despertades, valsos, boleros, tocatas de bous, i altres peces populars, o amenitzant com ningú els partits de futbol, com recorden els aficionats del C.D. Castelló a l'antic Estadi Castàlia en la dècada dels setanta.

Mai no es podrà oblidar la cinta verda magdalenera penjant de la campana de la dolçaina de José Maria o el particular so redoblant de la caixa de Vicent, amb el seu somriure al públic i el seu moviment convidant a tots a gaudir de la festa.

El vell i pur sentit joglaresc que "Xamberga" i José Maria preconitzaven en les seues manifestacions musicals, ens ha servit d'exemple per als dolçainers i tabaleters de hui. La seua presència a casa nostra, així com els seus desplaçaments a molts pobles de les nostres comarques, faltats o minvats a vegades de mitjans de locomoció, mai no van ser motiu o trava per a arribar a les seues actuacions amb tota gràcia i il·lusió, i el secret de les quals va ser sempre l'amistat mútua i el seu particular diàleg. Diàleg i germanor més que musical, sempre al més pur "estil grauer".

Una vegada més, José Maria i Vicent, gràcies! Moltes gràcies!

NOTÍCIES SOBRE TRABUCS I PÓLVORA

Creiem que és d'interès l'intercanvi d'informació sobre temes comuns d'aquells grups que utilitzem el trabuc i la pólvora per a la festa. En relació a una possible nova legislació de canvi en el Reglament d'armes, hem trobat el següent:

DE CAMÍ CAP A UNA NOVA LLEGISLACIÓ

Efe,

Alacant

Uns 40.000 festers de tota Espanya hauran d'adequar els seus arcabussos o trabucs en els dos propers anys per a complir la nova reglamentació aprovada per la comissió interministerial d'Armes i Explosius, que deixa de catalogar aquestes peces com a arma per a passar a ser utensili per a les festes.

El president de la Unió Nacional d'Entitats Festeres (UNEF), Francisco López, va oferir aquesta dada al presentar la nova reglamentació en un acte al què va assistir la diputada socialista en el Congrés Clemència Cigró torrat i la subdelegada del Govern a Alacant, Etlvina Andreu, província que alberga el 60 % d'aquest tipus d'armes tradicionals per a la detonació de pólvora.

López va explicar que els arcabussos o trabucs que s'utilitzen en l'actualitat en les distintes festes en el territori nacional han de ser manipulats en el Banc Oficial de Proves d'Armes de Foc d'Eibar (Guipúscoa) per a impossibilitar que puguen llançar projectils de qualsevol tipus.

Una vegada que en Eibar s'inutilitzen i deixen de ser perillosos, els trabucs deixaran d'estar catalogats junt amb les armes de foc antigues i històriques per a passar al grup de les pistoles llenzabengales, d'injecció veterinària per a animals o per a llançar caps nàutics, que requerixen un menor control de la Guàrdia Civil pel seu menor risc. «S'intenta inutilitzar l'arma com a tal i que passe a ser un instrument fester que només puga detonar pólvora per a utilitzar-lo dins de les manifestacions culturals i de la tradició dels pobles», va comentar López. El president d'UNEF va recordar que la relativa perillositat dels arcabussos i trabucs impedeix actualment que els festers reben més d'un quilogram de pólvora durant les festes, per exemple les de Moros i Cristians. Va explicar que els arcabussos i trabucs seran inutilitzats per mitjà de la introducció en el canó d'una peça anomenada espàrrec i va confiar que, una vegada complit el període transitori d'uns 2 anys, les autoritats amplien la quantitat de pólvora a repartir per fester, per damunt del quilogram actual que, a vegades, es queda escàs.

Segons López, «només després d'aquesta reclassificació serà més fàcil que es puga aprovar un augment del repartiment de pólvora per que, es considerarà que en casa no tenim armes sinó instruments festers».

A RITME FRENÈTIC

Acaba de començar el 2007 no ens dóna temps a parar, falta menys de dos mesos per a les festes de la Magdalena de Castelló i pràcticament no tenim treva.

El passat 5 de gener no vam faltar a la nostra cita amb la cavalcada dels Reis, en la que la Colla Xaloc i la Colla Pepsi-Colla i, amb el patrocini de la Junta de Festes, van organitzar un "boato" moro amb carrossa inclusiu davall el títol: "Alí Bavà i els Quaranta Lladres", volem destacar l'impressionant so de la percussió, sobretot donar les gràcies als joves que ens van recolzar amb aquestos instruments.

Els dies 12 i 14 de gener, la Colla una vegada més ha participat amb la seua música en les entranyables festes de "Sant Roc de Vora Sèquia". Aquest popular barri cèntric de Castelló continua amb les recuperades festes als voltants del desaparegut trinquet, a les antigues muralles orientals de la ciutat i la parròquia de Sant Agustí.

La vesprada del 14 de gener, vam acompanyar amb peces de Dançá a moltes parelles de grups de ball, arribats des de distintes localitats de la Comunitat a la població de Borriana. Cal destacar la gran dificultat que comporten aquestes peces perquè, els músics de la Colla han de repartir-se en tot el recorregut del ball però, tocant sense que hi haja desfasament de so ni pèrdua de ritme.

Encara queden per fer algunes presentacions de Gaiata i ja s'estem amanits per acudir a FITUR a Madrid, on esperem omplir els pavellons amb el so de la dolçaina i el tabal.

A banda de les notes musicals, ja s'està organitzant un viatge recreatiu al Delta de l'Ebre per a gaudir de la seua naturalesa i les seues especialitats culinàries, ah, i parlant de menjar, el component de la Colla "LO PEP", com a bon català de Mataró està "maquinant" fer una calçotada monumental típica d'aquelles terres.

MOLTES GRÀCIES PER HAVER-NOS ATÉS, EN EL CAS QUE AQUEST BUTLLETÍ
NO SIGA DEL SEU INTERÉS, LI PREGARÍEM QUE ENS HO FERA SABER.
LI CONTINUAREM INFORMANT.